



HAMOR Soft SRL - Sf. Gheorghe

tel: 0267-312139

web: www.hamorsoft.ro

e-mail: hamor@hamorsoft.ro

hBILANT ®

SITUAȚII ȘI ANALIZE ECONOMICO-FINANCIARE

Versiunea 3.4

© HAMOR Soft SRL 1996-2018

Anul 2017 - Situații financiare și D101 pentru microentități și entități mici

Anul 2017 - Situații financiare și D101 pentru entități mijlocii și mari

Anul 2018 - Raportarea contabilă semestrială la 30 iunie 2018

1. DESCRIEREA SITUAȚIILOR

1.1. Introducere

În hBILANT se pot implementa situațiile financiare, declarații lunare și alte situații economico-financiare sau manageriale ale căror date de intrare provin din contabilitate, mai concret din baze de date realizate cu hCONT.

În acest capitol vom detalia modalitatea de descriere a situațiilor. Recomandăm parcurgerea acestui capitol mai rapid, pentru înțelegerea celor descrise în formulele din situații. Informațiile din prezentul capitol sunt descrise detaliat pentru utilizatorii experimentați ai hBILANT, care doresc să conceapă singuri situații.

1.2. Grupe de situații

Din considerente de operare situațiile trebuie grupate. Trebuie incluse în aceeași grupă acele situații care sunt completate în același moment și care au tematică sau destinație similară. Odată grupate, precizarea perioadelor, a contabilităților din care se extrag datele, precum și inițializarea, extragerea, verificarea situațiilor se poate face o singură dată pentru toate situațiile din grupă.

Grupa de situații este caracterizată prin cod (un caracter), denumire, perioada situațiilor și denumirea perioadelor din coloane.

Exemple:

```
A-Situații financiare anul 20XX  
B-Situații financiare sem.I 20XX+1  
C-Situații financiare anul 20XX+1  
...  
L-Situații lunare (calculator impozit profit etc.)  
S-Situații de analiză/contabilitate de gestiune  
U-Buget de venituri și cheltuieli
```

Desigur, denumirea grupelor poate diferi în caz concret.

La definirea grupelor de situații trebuie să indicați și perioadele pentru care doriți să extrageți date în grupa respectivă. Această descriere se face la modul general.

De exemplu: un bilanț de regulă cuprinde date din Anul precedent și Anul curent, deci aici vom înscrie numai aceste 2 perioade. Concretizarea perioadei se va face numai înainte de extragerea datelor, în Inițializare perioadă din meniul Operații curente.

1.3. Situații

O situație este privită ca un tabel având rânduri și coloane. Elementele tabelului sunt câmpuri care vor primi o valoare numerică pe baza unei formule de calcul. De regulă, fiecare rând reprezintă o informație de natură contabilă, iar pe fiecare coloană se calculează valoarea acestora la diverse momente sau perioade.

Situația este implementată în hBILANT sub forma a două tabele de aceeași dimensiune:

- primul tabel conține formule, adică definirea situației și îl vom numi în continuare descrierea situației. Acest tabel și operațiile conexe sunt tratate în meniul principal **Descriere situații** din program.

MODIFICARE SITUAȚIE		
Cod situație:	E10	
Denumire:	BILANT PRESCURTAT la 31.12.2011	
Operații:	456789APL	
Unitate de masura:	- lei -	
Factor de conversie:		

Rind	Titlu	Tip
00	Denumirea elementului	Titlu
01	A.ACTIVE IMOBILIZATE I.IMOBILIZARI NECORPORALE (ct	Date
02	II.IMOBILIZARI CORPORALE (ct.211+212+213+214+223+2	Date
03	III.IMOBILIZARI FINANCIARE (ct.261+263+265+267-296	Date
04	ACTIVE IMOBILIZATE - TOTAL (rd.01 la 03)	Date
05	B.ACTIVE CIRCULANTE I.STOCURI (ct.301+302+303+/-30	Date
06	II.CREANTE (ct.267-296+4092+411+413+418+425 4282+4	Date
07	III.INVESTITII PE TERMEN SCURT (ct.501+505+506+508	Date
08	IV.CASA SI CONTURI LA BANCII (ct.5112+5121+5124+512	Date
09	ACTIVE CIRCULANTE - TOTAL (rd.05 la 08)	Date

- al doilea tabel conține date, adică sume care sunt calculate pe baza formulelor din descriere. Acest tabel se numește tabel de date. Situația privită ca un tabel de date este tratată în meniul **Operații curente**.
- în plus, la fiecare situație se poate atașa un pachet de corelații. Corelațiile sunt niște relații între câmpurile de date ale situației, relații care trebuie să fie satisfăcute pentru ca situația să poată fi considerată corect întocmită (vezi meniul **Corelații**).

Contabilul poate opta să utilizeze numai situațiile livrate și actualizate de noi, sau poate să conceapă adevărate „tablouri de bord” cu ajutorul cărora să aibă posibilitatea de a furniza informații conducerii, deci diverse forme ale contabilității de gestiune. De aceea, pentru înțelegerea modului de întocmire a situațiilor, vom descrie mai pe larg modul de concepere și realizare a situațiilor.

Descrierea situației este de fapt implementarea situației pentru mai multe perioade - sau eventual pentru mai multe unități - și este o operație mai dificilă, în anumite cazuri necesitând conlucrare între contabil și informatician.

Exemplu:

Bilant incheiat la ...

- lei-

Rd.	Titlu rind	An curent (început an)	An curent (sfârșit an)
01	I. IMOBILIZARI NECORPORALE		
	sia 201+203+205+2071+208+233+234-sip 2075-280-290-2933		
	sfa 201+203+205+2071+208+233+234-sfp 2075-280-290-2933		
02	II. IMOBILIZARI CORPORALE		
	sia 211+212+213+214+231+232-sip 281-291-2931		
	sfa 211+212+213+214+231+232-sfp 281-291-2931		
03	III.IMOBILIZARI FINANCIARE		
	sia 261+262+263+264+265+267-sip 296		
	sfa 261+262+263+264+265+267-sfp 296		
04	ACTIVE IMOBILIZATE-TOTAL		
	rd 01+02+03 (sau rd 01 la 03)		
	rd 01+02+03		

...

Corelația atașată

rd 04 col 1 si 2 = rd 01 la 03 col 1 si 2

Situația fiind descrisă, se poate trece la generarea și completarea tabelului cu date (meniul **Operații curente**). Această operație se poate executa chiar în mod repetitiv: lună de lună sau an de an.

Programul include opțiunea „Multisocietate”, adică descrierile se pot utiliza pentru întocmirea unor situații pentru toate firmele, la care se ține contabilitatea cu hCONT.

Observație

La definirea situațiilor, în anumite puncte, trebuie făcut un compromis între efortul de definire a situației și efortul de completare a situației:

- fie se scriu formule mai complexe și se fac referiri la conturi analitice specifice unității, obținând rezultate mai complete și necesitând muncă manuală mai puțină,
- fie se scriu formule mai simple și se fac referiri doar la conturi sintetice, obținând rezultate mai puțin complete, dar care necesită modificare, completare manuală mai multă.

La descriere, situația este privită ca un tabel de formule.

Pentru nevoi proprii de informare, puteți să concepeți și singuri o serie de situații care să conțină date preluate din contabilitate, eventual prelucrate în scopul analizei economico-financiare.

La început, vă recomandăm să creați o grupă de situații nouă în care să definiți o nouă situație prin **Adăugare/Copiere**.

Capul situației

Mai întâi, în meniul **Situații** descrieți capul situației: codul, denumirea, factorul de conversie.

Codul are cel mult 4 caractere: gssx

g - cod grupă de situații. De exemplu: toate situațiile al căror cod începe cu B, aparțin grupei B (ex. B01,B02..B99 etc. care pot aparține aceluiași bilanț)
 ss - cod situație, de obicei 2 cifre: 10, 22 etc.
 x - pt. extensii

Denumire situație: titlul situației

UM și factorul de conversie: reprezintă ordinul de mărime în care sunt exprimate datele situației față de datele din contabilitate.

La extragere datele din contabilitate sunt înmulțite cu factorul de conversie, iar UM este unitatea de mărime.

Exemple:

UM:-lei-	factorul de conversie:1 sau vid
-mii lei-	1/1000
-milioane lei-	1/1000000
-EUR-	1/3.91122
	(inscrieti cursul la care doriti

transformarea leu-euro sau leu-dolar)

1.4. Rânduri de situații

După descrierea titlului, definiți rândurile situației. Recomandăm, ca să efectuați această operație din meniul Rânduri de situații. Se poate realiza și din Situații, dar aici se văd rândurile din fiecare situație existentă și eventual se pot prelua rânduri gata descrise din situațiile existente.

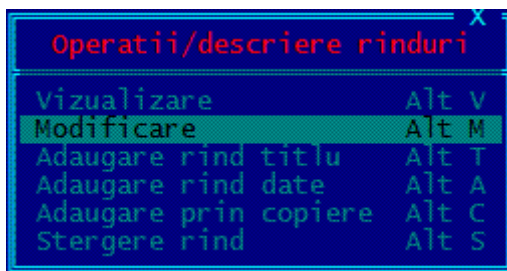
Rândurile sunt de două feluri:

- **rânduri de titlu** care descriu capul de tabel
- **rânduri de date** care vor reprezenta rândurile situației extrase

De exemplu:

Rând	Titlu rând	Coloane
SITUATIA: I10	--> BILANT PRESCURTAT la ...	(titlul situației)
RAND TITLU	(descriere cap tabel)	
00	Denumirea elementului	(denumire conținut cap tabel)
	01	(nr. col. - 01)
	Sold la 01.01.12	(titlu col. 01)
	N 12.0	(numeric, 12 caractere fără zecimale)
	Perioada coloanei: An curent	(perioada datelor extrase)
RAND DATE	(descriere conținut rând)	
41	CAPITALURI - TOTAL	(rd 39+40) (titlu rând)
	01	rd 39+40 (formula pt.col.1)
		rd 39+40 (formula pt.col.2)
...		
RAND DATE		
RAND DATE		
RAND TITLU	(daca in aceeași situație sunt mai multe capuri de tabel)	
RAND DATE		
RAND DATE		
RAND DATE		
...		

Apăsând tasta **F10-meniu** o să apară o listă a operațiilor executabile în fereastra respectivă:



Fiecare rând are obligatoriu o coloană de titlu (4 x 50 caractere), o coloană de cod rând (4 caractere) și cel mult 12 coloane de date (fiecare de cel mult 20 caractere lățime).

A.Rând de titlu: este descrierea capului de tabel.

- *Cod:* cod rând, asigură ordonarea și identificarea rândurilor
- *Titlu rând:* titlul coloanei de titlu rând
- *Formule identice în coloane?* DA, dacă toate coloanele se vor calcula după aceeași formulă.

Exemple:

- dacă pe rândul 01 dorim să extragem cifra de afaceri pe 3 ani consecutivi în 3 coloane, putem să răspundem DA. Astfel, pe rândul de date vom înscrie formula în prima coloana (în exemplu rcr 70), și ea va fi copiată automat pentru toate coloanele.
- dacă însă dorim să completăm cele 3 coloane cu date diferite (de exemplu sold la începutul anului, variația și soldul la sfârșitul anului pentru contul 301), aici răspundem NU și pe rândul 01 de date vom înscrie formulele în primele 3 coloane:

```
col.1    sid 301
col.2    rfd 301 - rfc 301
col.3    sfd 301
```

Pentru fiecare coloană de date:

- *Titlu coloană* în capul de tabel:
 - este fragmentat automat în lățimea indicată de lungimea datelor care se pot înscrie
 - fragmentarea poate să fie comandată prin “;”
 - linii se pot trage în interiorul coloanei cu “//”
 - coloane ascunse: <titlu coloană>, dacă titlul coloanei este între <...>, atunci coloana respectivă conține date auxiliare și coloana nu este listată.
- *Tip:* N, celelalte nu sunt recomandate în versiunea actuală
- *Lățime:* maxim 20 cifre
- *Zecimală:* din care zecimală
- *Perioada coloanei:* una din perioadele definite în grupa situației, tastați <F1> pentru lista perioadelor.

Înfățișarea capului de tabel definit poate fi studiată (prin listarea situației pe ecran) în meniul Operatii curente, după extragerea datelor din tabelul respectiv. Capul de tabel poate fi remodelat în Descriere situatii fără a porni o nouă extragere.

De exemplu:

- dintr-o descriere mai complexă a unui cap de tabel:

```
Col. Titlu coloana
```

```

1 Sold la 1 ianuarie
2 Cresteri//Total,d.c.:
3 ;//prin transfer
4 Reduceri//Total,d.c.:
5 ;//prin transfer
6 Sold la 31 decembrie

```

- rezultă un cap de tabel listat astfel:

```

..
.. |Rind|Sold la 1 |Cresteri | |Reduceri | |Sold la |
.. | |ianuarie | | | | |31 |
.. | | |Total, |prin |Total, |prin |decembrie |
.. | | |d.c.: |transfer |d.c.: |transfer |
..

```

O situație poate să conțină mai multe rânduri de titlu dacă ea este compusă din mai multe subsituații (cum este de regulă formularul Date informative din bilanț). Subsitațiile din aceeași situație pot avea coloane diferite atât ca număr, cât și ca lățime. Chiar și perioadele la care se referă subsitațiile pot fi diferite.

Apartenența rândurilor de date de un anume rând de titlu depinde de numerotare. Rândul de titlu trebuie să aibă un număr rând mai mic sau egal cu primul rând de date care i se atașează. Dacă urmează un nou rând de titlu în cadrul aceluiași tabel, rândurile de date cu număr rând mai mare sau egal vor aparține la a doua subsituație.

De exemplu:

```

00 RAND TITLU 1
  01 RAND DATE
  02 RAND DATE
03 RAND TITLU 2
  03 RAND DATE
  04 RAND DATE
  05 RAND DATE

```

Rândul de titlu nu poate fi șters dacă conține rânduri de date, deci dacă se dorește ștergerea lui, se parcurg următoarele etape:

- dacă situația conține deja date extrase, acestea se golesc (Operații curente/Alegere grupă/Alegere situație/Golire)
- se șterg rândurile de date aferente rândului de titlu respectiv (Descriere situații/Rânduri/Stergere sau Alt S)
- se șterge și rândul de titlu (ca mai sus)

B. Rânduri de date:

- **Cod:** cod rând, asigură ordonarea și identificarea rândurilor.
Cod rând titlu poate fi egal cu cod rând date următor
Dacă se dorește inserarea ulterioară a unor rânduri într-o situație existentă, se poate utiliza numerotarea zecimală. (de exemplu, după rândul 11 vor urma 111,112,...11A etc.)
- **Titlu rând:** denumirea rândului
Dacă titlul rândului (coloanei) este între <...>, atunci rândul este considerat ascuns și nu se listează. Astfel de rânduri servesc pentru calcule parțiale.
În titlu se poate înscrie orice text, care explică conținutul datelor de pe rândul respectiv.

Pentru fiecare coloană definită în rândul de titlu anterior:

- **Formule:** sunt de mai multe feluri, vezi mai jos.
- **Tip rezultat:** dacă formula lipsește sau dacă este incompletă și după extragere câmpul trebuie modificat manual, atunci se trece „!”.
Acest semn atenționează contabilul, că după extragere trebuie să parcurgă datele obținute și să introducă date sau corecturi în acele câmpuri. În cazul unor corelații neverificate, aceste câmpuri sunt primele care se vor verifica mai atent.

Tipuri de formule

Tip formula	Sintaxa		Tip camp
	limbaj descriere	expresii	
formula de extragere din contabilitate	spatii nr 1 rdb 401 sic 401	spatii (1) (rdb('401')) (sic('401'))	camp primitiv: - calculat in EXTRAGERE - modificabil manual
formula de calcul	st A10 rd 10 col 1	(cit('A10','10','1'))	camp derivat: - calculat in CALCUL - manual nu se modifica

Unele tipuri de situații pot necesita, ca chiar și câmpurile derivate (de regulă subtotalurile sau sume obținute după o împărțire) să fie modificabile manual. În aceste cazuri, la Tip rezultat se introduce „M”

Formule de extragere

Există următoarele tipuri de formule:

- **Câmp fără formulă** (spații, vid):
Câmpul nu poate fi calculat automat (prin formulă), ci se va completa manual. La extragere primește valoarea implicită, adică 0 în cazul numerelor.
- **Constante și operații** (+, -, *, /) cu constante:

```
rd 01/nr 3.91122      (suma din rd.01/cursul unei valute)
nr 15 / nr 100        (15%)
("      x      ")    - dacă nu are sens să se înscrie o valoare
                     de fapt este o convenție, câmpul va conține "x"
```

- **Conturi și operații** (+, -) cu conturi: sid 301
rdb 301
sid 301+302+303
sid 301+302+rdb 301+302
sid 211+212-sic 2811-2812 **ATENȚIE!**
NU funcționează cu paranteză, tot ce se scade se scrie cu semnul minus!
sid, sfd, rdb sunt cuvinte cheie și reprezintă valori ale contului la diferite momente sau din diverse perioade.
- **Perechi de conturi și operații cu acestea**
La închiderea conturilor de venituri sau cheltuieli apar formule de genul:

```
rul 701=121+702=121+703=121+704=121+705=121+706=121+708=121
sau:
rul 121=711 daca > 0      -> dacă rul 121=711 pozitiv,
```

	atunci acest rulaj,
	altfel 0
rul 121=711 daca < 0	-> dacă rul 121=711 negativ,
	atunci acest rulaj,
	altfel 0

• Operații între rânduri

rd 04 col 1+rd 06 col 2 Atenție!

La descrierea formulelor nu trebuie să folosim puncte, de exemplu dacă înscriem rd.04 col 1+rd 06 col 2, apare mesajul „Eroare de sintaxă la cuvântul...”, ceea ce înseamnă că formula trebuie corectată după limbajul specific utilizat de program.

Puncte se pot folosi puncte numai în simbolul conturilor: 623.1

Operatori (Cuvinte cheie)

Dacă ne situăm pe Formule în modificarea unei coloane, apăsând tasta **F1** apare o fereastră de ajutor, din care putem vedea toate prescurtările contabile care sunt acceptate în formule:

SOLD INCEPUT AN

sid - sold inceput an debitor
sia - sold inceput an in activ
sic - sold inceput an creditor
sip - sold inceput an in pasiv

RULAJ INCEPUT AN - INCEPUT PERIOADA CURENTA

rpd - rulaj precedent debitor
rpc - rulaj precedent creditor

SOLD LA INCEPUTUL PERIOADEI

spd - sold precedent debitor
spa - sold precedent in activ
spc - sold precedent creditor
spp - sold precedent in pasiv

RULAJ IN PERIOADA CURENTA

rdb - rulaj curent debitor
rcr - rulaj curent creditor
rul - rulaj curent (x = y)

- RULAJ INCEPUT AN - SFIRSIT PERIOADA CURENTA

rfd - rulaj final debitor
rfc - rulaj final creditor

SOLD LA SFIRSITUL PERIOADEI CURENTE

sfd - sold final debitor
sfa - sold final in activ
sfc - sold final creditor
sfp - sold final in pasiv

De regulă, aceste formulări coincid cu cele contabile. Expresiile „în activ”, respectiv „în pasiv” se utilizează pentru

definirea situației patrimoniului din bilanț, unde este important, ca indiferent de modul de contabilizare, datele să ajungă la locul lor. Astfel, un sold inițial în activ înseamnă, că dacă un cont bifuncțional are un sold debitor sau un sold creditor cu minus, acesta să ajungă în bilanț în partea de activ.

Semnificația cuvintelor cheie este în funcție de Perioada coloanei în care apare formula. Următoarele două exemple sugerează aceste semnificații:

Perioada coloanei: 01/04/2010-30/06/2010

```

si      sp      sf
|      rp      |  rdb,rcr  |
|<----->|<----rul----->|
|<----->|
              rf

```

Perioada coloanei: 01/01/2010-31/01/2010

```

si=sp      sf
|      rdb,rcr  |
|<-----rul----->|
rp=0      rf

```

Alte reguli:

- *simbolul contului este un șir de caractere care poate conține orice caracter în afară de următoarele semne: spațiu, +, -, *, /, <, >, =, #, ; etc. Poate să conțină semnele: ., _, ~*
Exemple: 201, 290.1, 290.1A, 290.1B, XXX, XXX.1 etc.
- *operații de tipul celor de mai jos nu sunt suportate:*

```

sic 121 + nr 18045      -> eroare de sintaxă (cont+constantă)
sic 121 + rul 121=601   -> eroare de sintaxă (cont+pereche conturi)
rul 121=601+nr 100     -> eroare de sintaxă (pereche+constantă)
rul 121=601+rul 121=602 -> eroare de sintaxă (rul numai la început)

```

- *cuvintele cheie trebuie despărțite de cont prin spațiu:*

```

sid121+ rdb 121      -> eroare de sintaxă
sid 121+ rdb121      -> cont inexistent: rdb121

```

Funcții de extragere

Există următoarele funcții de extragere:

- **Constante și operații:**
(123)
(1+15/100)
- **Conturi și operații:**
(sid('121'))
(sid('121')+rdb('121'))
- **Perechi de conturi și operații:**
(rul('121','301')+rul('121','302'))

• Alte reguli:

- funcțiile de mai sus pot fi combinate în operații oricum, cu condiția ca să rezulte expresii CLIPPER corecte. De exemplu:
 $(\text{MAX}(\text{rul}('121','711'),0))$
 $(\text{IF}(\text{sdb}('121')>0, \text{rul}('121','601'), -\text{rul}('601','121')))$
- numele funcțiilor de extragere din contabilitate coincid cu cuvintele cheie de mai sus

Sintaxa generală a constantelor:

Constantele sunt unele cifre folosite în calcule.

Ele se introduc în formule folosind semnul „nr” în fața cifrei.

De exemplu, dacă dorim să calculăm 16% din valoarea extrasă în rândul 04, putem înscrie în rd. 05:

rd 04 * nr 16/nr 100

Sintaxa generală a funcțiilor cu un cont:

xxx (cont,[um]) - unde cont - simbol cont între ' '

um - UM a contului, dacă există

sid,sic,spd,spc,sfd,sfc - sold db/cr în funcție de funcția contului.
Dacă sid#0, atunci sic=0 și invers.

sia,sip,spa,spp,sfa,sfp - sold în activ/sold în pasiv indiferent de funcția contului; sold va avea în partea în care soldul este pozitiv.
Dacă sia#0, atunci sip=0 și invers.

rdb,rcr - rulaj debitor/creditor în perioada coloanei în care este utilizat.

Exemple:

Contul in hCONT			sxd	sxc	sxa	sxp
301	A	sdb: 100	100	0	100	0
301	A	sdb: -100	-100	0	0	100
401	P	scr: 100	0	100	0	100
401	P	scr: -100	0	-100	+100	0
441*	P	scr: 100	0	100	0	100
441*	P	scr: -100	0	-100	+100	0
512*	B	sdb: 100	100	0	100	0
512*	B	scr: 100	0	100	0	100
sxd 4111 + sxa 441			ex. cu ct.*			
sxd 301 + sxd 308 - sxc 308			ex. cu +/-			

Observație

Conturile cu * pot figura atât în Activ cât și în Pasiv în funcție de sold.

Sintaxa în cazul funcțiilor cu 2 conturi: rul ([c1],[c2])

- suma înregistrărilor de forma c1=c2 din arhiva carte mare, pentru perioada corespunzătoare.
- c1 și c2 trebuie să fie conturi de nivel carte mare sau chiar superior nivelului carte mare

Conturi de nivel Carte mare

De regulă, formule de genul $7... = 121$ sau $121 = 6...$ avem la contul de profit și pierdere sau la calculul impozitului pe profit. Aceste solduri înainte de închidere se găsesc în hCONT în Cartea Mare.

Conturile de nivel carte mare se pot urmări în Planul de cont din hCONT. De regulă, nivelul carte mare înseamnă conturile marcate cu tip balanță „S”, adică cele care aparțin balanței sintetice. Acest sistem funcționează dacă nu este definită nici o balanță cu cod „*” (Conturi de nivel carte mare).

Dacă dorim o soluție mai complexă, pentru a marca și alte conturi pentru care urmărim rulajele din carte mare, se definește balanța de mai sus cu cod „*“.

Se adaugă și acest tip de balanță la conturile selectate ca făcând parte din balanța „S” și se marchează selectiv și celelalte analitice pe care dorim să le avem cu rulaje în Cartea mare.

De exemplu, contul 623.1 (Cheltuieli de protocol) este necesar pentru calculul impozitului pe profit. În cazul în care contul este marcat de la începutul anului cu balanța „*” în hCONT, vom obține rulaje corecte în arhiva carte mare pentru acest cont.

Dacă însă analiticul s-a introdus numai în cursul anului sau nu a fost marcat de la început, este important, ca să modificăm în formulă de exemplu la rfd 623.1, în loc de $121 = 623.1$.

De fapt, rezultatul extragerii va fi și așa corect, în afară de situațiile în care s-au făcut înregistrări de corectare prin creditarea conturilor de cheltuieli sau debitarea conturilor de venituri.

Pentru evitarea modificării nedorite a rulajelor, recomandăm ca astfel de înregistrări să se facă în hCONT numai prin evidențierea sumelor cu minus („în roșu”).

Nu recomandăm însă marcarea tuturor conturilor cu „*”, deoarece aceasta ar duce la ocuparea inutilă a memoriei și la timp de încărcare mărit din cauza conturilor analitice.

- unul dintre conturi poate lipsi, în acest caz fiind identic cu rd/rc
- poate fi apelată și pt. rădăcini de cont. De ex. chiar dacă la nivel carte mare există 121.1, 121.2 se poate apela rul('121') și atunci se va returna suma rulajelor de la ambele conturi.
- **dacă este apelat rul('121','623.1') și 623.1 nu este de nivel carte mare, atunci rezultatul este 0!**
- se poate întâmpla ca perioada să fie anul și conturile analitice 121.1, 121.2 au fost introduse din martie. În acest caz funcția rul('121.1') returnează rulaje doar începând din martie, în schimb funcția rul('121') returnează o valoare corectă pentru toată perioada.

Importanța funcției rul

Normele de întocmire a bilanțului au prevăzut utilizarea soldurilor conturilor de venituri și cheltuieli înainte de a fi transferate asupra contului de rezultate pentru completarea contului de profit și pierdere, deoarece numai astfel este asigurat că rezultatul obținut va fi identic cu cel din contul 121.

Formule de calcul

Formulele de calcul sunt operații între câmpurile situației.

Un câmp de situație se descrie astfel:

st Xxx rd yy col z,

unde Xxx este codul situației, yy este codul rândului, iar z este codul coloanei. Obligatoriu este prezent rd yy, iar specificarea situației și a coloanei poate să lipsească, valoarea acestora fiind: situația curentă și coloana curentă.

Operațiile pot fi +, -, *, /.

Operațiile de adunare între mai multe rânduri sau coloane consecutive se pot descrie prescurtat, următoarele expresii fiind echivalente:

```
rd 01+rd 02+rd 03
rd 01+02+03
rd 01 la 03
```

Exemple:

```
rd 10 col 1
```

```
rd 10 col 1 * nr 38000 - nr 1
```

```
rd 10 col 1+rd 10 col 2
rd 10 col 1*rd 10 col 2
```

```
rd 10 col 1 la 4
rd 10 la 14 col 1
rd 10 la 14 col 1 la 4
```

```
rd 10+11+12 col 1 + rd 10+11+12 col 2
rd 10+11+12 col 1 - rd 10+11+12 col 2
rd 10+11+12 col 1 * rd 10+11+12 col 2
rd 10+11+12 col 1 / rd 10+11+12 col 2
```

```
rd 10 col 1-rd 11-12 col 1    -> rd 10 col 1-rd 11 col 1+rd 12 col 1
                                rd 11-12 funcționează ca și cum
                                ar fi în paranteză
rd 10+13 la 20 col 1
```

```
rd 10 col 1 - rd 11 col 2 daca > 0  -> dacă valoare expresie pozitiv,
                                         atunci valoare expresie,
                                         altfel 0
rd 10 col 1 - rd 11 col 2 daca < 0  -> dacă valoare expresie negativ,
                                         atunci valoare expresie,
                                         altfel 0
```

Formulele trebuie concepute astfel încât să nu existe *formule recursive* (să nu existe referiri în formula rândului yy tocmai la rândul yy etc).

Totuși aceste recursivități sunt detectate în faza de calcul, pentru că calculul executat în ciclu este oprit după 10 pași. Exemple de formule recursive:

	rd	col	formula
1.	10	1	rd 10 col 1 + rd 09 col 1
2.	10	1	rd 11 col 1 + rd 09 col 1
	11	1	rd 10 col 1 + rd 19 col 1
3.	10	1	rd 11 col 1 + rd 09 col 1

11	1	rd 12 col 1
12	1	rd 10 col 1 + rd 19 col 1

Funcții de calcul:

Funcțiile de calcul sunt operații între câmpurile situației, descrise ca expresii CLIPPER. Valoarea unui câmp de situație este returnată de funcția:

```
cit ([st], rd, [col]),
```

unde st este codul situației, rd este codul rândului, iar col este codul coloanei. Numai parametrul rd este obligatoriu, celelalte două fiind opționale, caz în care sunt considerate valorile curente respective.

Exemple:

```
(cit('A10', '11', '1'))
(cit('11', '1') + cit('12', '1'))
(cit('11') + cit('12'))
(MAX(cit('11') - cit('12'), 0))
```

Dacă nu este specificat codul situației, programul va interpreta că evaluarea se va face pentru situația și coloana din care este apelată formula.

Sunt considerate câmpuri derivate, cele în care formula conține funcția cit. De exemplu: (cit('20') - cit('10')).

Dar expresia (sid('121') - cit('10')), cu toate că programul nu sesizează, nu este o expresie corectă pentru că conține atât funcții de calcul (cit) cât și de extragere (sid). Conform definiției de mai sus, programul îl consideră câmp derivat, dar va fi calculat în etapa de CALCUL și asupra valorii sid('121') nu se va aplica factorul de conversie. De aceea, astfel de expresii ambigue trebuie ocolite.

Aceste funcții sunt utilizate numai în mod excepțional, dacă limbajul utilizat de program este insuficient pentru a descrie problema dată.

1.5. Corelații

Corelațiile sunt relații între câmpurile unei situații sau între câmpurile mai multor situații din aceeași grupă. Situațiile se consideră corect întocmite, dacă aceste corelații sunt satisfăcute.

Descrierea unei corelații se compune din:

- **Cod situație:** de obicei este situația între câmpurile căreia trebuie să fie satisfăcută corelația. Când se dorește descrierea unor corelații între câmpurile mai multor situații, se definește o situație fictivă (fără rânduri), de care se vor atașa aceste corelații (vezi de regulă situația cod X99 din bilanț)
- **Cod corelație:** 4 caractere pentru identificarea și ordonarea corelațiilor în cadrul aceleiași situații.

Formule de corelații

Forma generală a unei formule de corelație este:

```
<expresie stânga> <operator> <expresie dreapta> dacă <condiție>
```

- expresiile din stânga și dreapta sunt la fel ca la formulele de calcul cu următoarele excepții:
 1. nu sunt admise formele ... dacă > 0 și ... dacă < 0
 2. în schimb sunt admise forme de descriere repetitivă
- operator: <, >, =, #, >=,
- condiție: <expresie stânga> <operator> <expresie dreapta> într-un singur șir de caractere.

Corelația este evaluată în felul următor:

- dacă există condiție, atunci este evaluată mai întâi condiția,
 - dacă condiția este adevărată, atunci se continuă evaluarea,
 - altfel evaluarea se termină și corelația se consideră adevărată,
- este evaluată expresia stângă, rezultând o valoare numerică,
- este evaluată expresia dreaptă, rezultând o valoare numerică,
- dacă relația dintre cele două numere este satisfăcută,
 - atunci corelația se consideră adevărată,
 - altfel corelația se consideră falsă

Pentru definirea repetitivă a unei corelații există posibilitățile:

1. înșiruire elemente cu „,” între ele:
rd 10 col 1,2,3,4 = rd 11+12 col 1,2,3,4
2. înșiruire elemente cu „și” între ele:
rd 10 col 1 și 2 și 3 și 4 = rd 11+12 col 1 și 2 și 3 și 4
3. înșiruire elemente cu „,” și „și” între ele:
rd 10 col 1, 2, 3 și 4 = rd 11+12 col 1, 2, 3 și 4
4. indicând primul și ultimul element cu „rep” între ele:
rd 10 col 1 rep 4 = rd 11+12 col 1 rep 4

Formele repetitive de mai sus sunt echivalente cu următoarele egalități:

```
rd 10 col 1 = rd 11+12 col 1
rd 10 col 2 = rd 11+12 col 2
rd 10 col 3 = rd 11+12 col 3
rd 10 col 4 = rd 11+12 col 4
```

Repetiția poate fi aplicată și la rânduri.

Numărul de repetiții care rezultă din expresia stângă trebuie să fie egal cu numărul de repetiții care rezultă din expresia din partea dreaptă. Această egalitate este pusă în evidență abia în operația de Verificare corelații.

Repetiția nu se acceptă însă în cazul condiției verificate. Aici, dacă trebuie să se verifice o condiție pentru 2 coloane, trebuie să scriem corelația pentru col.1 și să o copiem ca o nouă corelație pentru col.2.

Exemplu:

O corelație din bilanț este descrisă astfel în norme:

```
rd. 63 col. 1 si 2 >= 0,  dacă rd 64 col 1 si 2 = 0
```

Această corelație trebuie despărțită în 2 corelații în hBILANT:

```
corel.20A  rd 63 col 1 >= 0,  daca rd 64 col 1 = 0
```

```
corel.20B rd 63 col 2 >= 0, daca rd 64 col 2 = 0
```

Problema este valabilă numai la corelațiile în care la descrierea condiției se face referire la mai multe coloane deodată.

Corelații între situații

Aplicația permite și definirea unor corelații între situații. În acest caz trebuie creată o situație separată, de exemplu cu cod X99 pt. bilanțul din grupa X. În Descriere rânduri, nu se vor adăuga rânduri, dar în Corelații se vor trece aici toate corelațiile între formulare. La descrierea corelațiilor trebuie specificate situațiile la care se referă cele 2 laturi ale egalității. Pt. această situație nu are sens să pornim Extragere, numai Verificare corelații.

Funcții în corelații

Expresia stângă și expresia dreaptă pot fi funcții CLIPPER care fac referire la câmpurile situației.

Atenție!

Dacă trebuie îndeplinite 2 condiții simultan, pentru ca o corelație să fie verificată, trebuie să se scrie o expresie Clipper, deoarece sintaxa actuală nu acceptă definirea unor asemenea corelații.

Dacă se dorește ștergerea completă a unei grupe de situații, se începe cu golirea datelor în Operații curente, după care se șterg corelațiile definite pentru acea situație filtrând numele situației pe care dorim să o ștergem în Corelații după care se alege operația Ștergere selectivă.

După aceea se pot șterge situațiile și grupele de situații devenite inutile.

Atenție!

Dacă nu selectăm numele unei situații concrete, se vor șterge astfel corelațiile pentru toate situațiile definite.

2. OPERAȚII CURENTE

Meniul **Operații curente** reunește activitățile legate de generarea, completarea, verificarea, listarea și exportul tabelului conținând datele situației.

Pe primul ecran sunt afișate toate Grupele de situații definite. În dreptul grupelor care au fost inițializate este trecută perioada pentru care au fost inițializate. Grupele în dreptul cărora nu apare o perioadă încă nu sunt inițializate.

Ordinea de executare a operațiilor curente

Pentru elaborarea unei grupe de situații se parcurg etapele:

1. Inițializare grupă: specificarea perioadelor și a contabilităților pentru care se execută situațiile;
2. Extragere
3. Operații / situații
 - a. Extragerea datelor din contabilitate și calcul;
 - b. Modificarea manuală a datelor extrase, completarea manuală a datelor pentru care nu există formule;
 - c. Recalcularea câmpurilor derivate după modificarea manuală;
 - d. Verificare corelații;

Dacă sunt erori, se reia ciclul de la pasul B.

Dacă s-au modificat datele din contabilitate sau dacă s-au modificat descrierile situațiilor, atunci ciclul se reia de la pasul A;
4. Verificare selectivă;
5. Listare situație cu situație
6. Export date: export date într-un format general (dacă este necesar pentru prelucrări ulterioare) sau într-un format cerut de MFP (pentru bilanț)

Exemplul din Cap.I. după completare:

Bilanț încheiat la 31 decembrie 2011			
- lei -			
Rd.	Titlu rind	la 01/01/11	la 31/12/11
01	I. IMOBILIZARI NECORPORALE	10.000	8.000
02	II. IMOBILIZARI CORPORALE	90.000	100.000
03	III. IMOBILIZARI FINANCIARE	5.000	0
04	ACTIVE IMOBILIZATE - TOTAL	105.000	108.000
.....			

Corelația este verificată:

$$105.000 = 10.000 + 90.000 + 5.000$$

$$108.000 = 8.000 + 100.000 + 0$$

2.1. Inițializare grupă

Pentru înțelegerea mai ușoară a legăturilor care se creează, redăm următorul exemplu:
Dorim să completăm bilanțul pe anul 2011 pentru societatea XXX.

În Inițializare grupă avem definite 2 perioade:

- An curent - trebuie legată baza de date din anul 2011
- An precedent - la fel, dar datele din baza de date din anul 2010

Înscrîm de exemplu:

```
An precedent: 01/01/10-31/12/10    C:\...\XXX.10
An curent:    01/01/11-31/12/11    C:\...\XXX.11
```

Pentru ajutor la introducerea bazei de date puteți utiliza <F1>, iar pentru inserarea unui catalog în câmpul de cale tastați <Ctrl Enter>.

Perioada coloanelor	Data inceput	Data sfirsit	Cale de acces la baza de date
An precedent	01/01/2010	31/12/2010	\CONT12.B0
Inc.an-sf.perioada	01/01/2011	31/12/2011	\CONT12.B1
Inc.an-per.preced.	01/01/2011	30/11/2011	\CONT12.B1
Perioada curenta	01/12/2011	31/12/2011	\CONT12.B1

- *specificați perioada situațiilor*: acesta este un text care reprezintă fie momentul pentru care sunt elaborate situațiile, fie perioada care este cuprinsă în situații. Acest text este afișat în linia de informații generale și în titlul situațiilor, fără a influența concret indicațiile referitoare la perioadă.
- *specificați perioadele coloanelor*: data de început și data de sfârșit, pentru fiecare perioadă. Data de început: prima zi a unei luni.
Data de sfârșit: ultima zi a unei luni. Prin excepție poate să fie și prima zi a lunii, dacă coincide cu data de început.

Cazuri speciale:

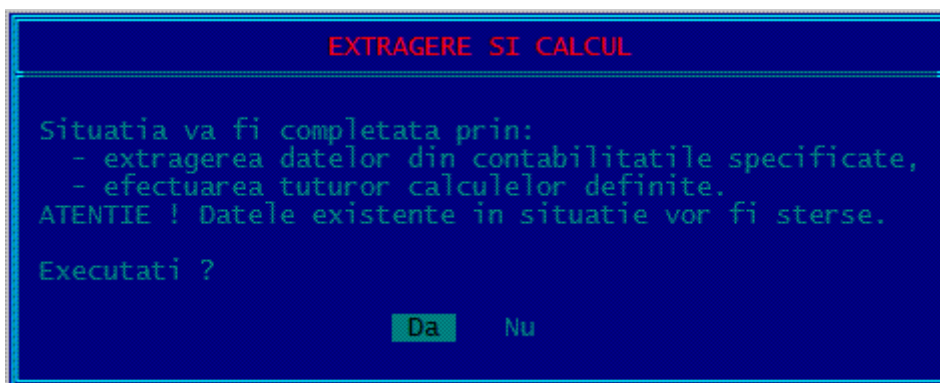
- dacă pentru perioada în cauză nu dispuneți de baza de date hCONT, atunci **nu indicați data de început și sfârșit**. La extragere coloanele care corespund acestor perioade vor fi inițializate cu 0 și ulterior le veți completa manual.
- dacă perioada se reduce la o perioadă vidă, atunci introduceți ca dată de sfârșit aceeași dată cu data de început. De exemplu dacă Perioada curentă este 01/01/09-31/01/09, atunci Perioada precedentă este vidă și introduceți: 01/01/09-01/01/09.
- specificați calea de acces la baza de date hCONT în care sunt datele corespunzătoare perioadei specificate. Calea de acces este relativă la baza de date hBILANT (tasta F1). **Situații:**
 - dacă nu ați indicat o perioadă, atunci nu există o bază de date sursă și nu trebuie să indicați nici cale de acces.
 - dacă baza de date hBILANT este încorporată în baza de date hCONT, atunci calea către datele contabile coincide cu cea către hBILANT, deci prin urmare nu indicați nimic
 - dacă baza de date hBILANT este în afara bazei de date hCONT, atunci indicați calea de acces către baza de date hCONT. Poate fi o cale de acces relativă sau absolută la hCONT.
- după aceste operații programul șterge datele din situațiile aparținând grupei de situații inițializate și puteți continua cu operația de extragere selectivă.

⚠ Dacă avem o situație cu date extrase și ulterior modificăm ceva în Inițializare perioada, datele se vor pierde și va

trebui să refacem extragerea.

2.2. Extragere

Extragerea este operația prin care se șterge și se regenerează tabelul de date. Se extrag datele din contabilități și se calculează toate câmpurile pentru care există formule.



⚠ *Funcția rul utilizează Arhiva carte mare. Din acest motiv în toate bazele de date hCONT din care se face extragere datele ultimei luni trebuie să fie transferate în Arhivă.*

Pasul 0: EXTRAGERE

Parcursarea se face pe coloane, de la coloana 1 la 12 și în cadrul coloanelor pe rânduri de la 01 la 99.

La parcursarea fiecărei coloane se deschide contabilitatea corespunzătoare coloanei.

Generează rândurile și câmpurile situației:

- Sunt calculate câmpurile primitive (formule de extragere)
Este aplicat factorul de conversie: datele extrase din contabilitate sunt înmulțite cu factorul de conversie (dacă există).
Câmpurile derivate se pun la valoare implicită (0).

Este completat câmpul **rotunjire**:

- 0 - rezultatul nu a fost rotunjit
- -1 - rezultatul a fost rotunjit în jos
- +1 - rezultatul a fost rotunjit în sus

Este completat câmpul **tip rezultat**:

- ? - au fost erori în evaluarea formulei atașate, natura erorii a se vedea în lista de erori (tasta F5)
De regulă poate fi vorba de unele conturi inexistente sau închise în planul de conturi referit.
- ! - câmpul trebuie analizat, fie formula nu este completă, fie necesită completare manuală. Acest semn este preluat din descrierea câmpului.

Pașii 1-10: CALCUL

Parcursarea se face pe coloane, de la coloana 1 la 12 și în cadrul coloanelor pe rânduri de la 01 la 99.

Calculează numai câmpurile derivate, cele care sunt calculate pe baza altor câmpuri din tabel.

Acest pas este repetat până când prin recalculare nu se modifică valoarea nici unui câmp derivat. Totuși după 10 iterații ciclul este oprit, presupunând că există formule recursive.

Erori semnalate:

- Cont fără funcție !
- Cont inexistent sau închis care are valori # 0 !
- Cont închis cu valori 0 peste tot nu provoacă eroare, ci returnează 0.
- Element de tabel inexistent !

În toate aceste cazuri tip rezultat: ?

- **EROARE: Operation too complex: &...**

Apare în cazul în care formulele definite ca funcții sunt prea complexe pentru memoria liberă disponibilă. De obicei, dacă ieșiți din program și reporniți programul și operația, nu mai apare.

Dacă eroarea persistă, formula din câmpul afișat pe fereastra de monitorizare trebuie simplificată.

ATENȚIE la următoarele cazuri care dau rezultate ambigue !

- rcr 70: dacă 70 este închis rezultatul este 0, dar descendenții 701, 704 etc. au rulaj.
 - rul 121=623.1, dacă 623.1 nu este de nivel carte mare, atunci returnează 0 cu toate că 623.1 există, este deschis și are rulaj.
- Deci funcția rul trebuie aplicată la conturi de nivel carte mare, marcate ca atare în Planul de conturi în tot cursul perioadei analizate (semnul *)

2.3. Verificare și modificări manuale

Verificarea constă în evaluarea corelațiilor definite. În urma verificării rezultă o listă cu corelațiile care nu se verifică.

Lista de erori(F5)

Listele de erori apar la extragere, calcul și verificare.

Ultima listă de erori poate fi vizualizată cu <F5> sau poate fi listată.

Operații de modificare manuală

Modificarea manuală a situațiilor se poate face pe rânduri. De regulă numai câmpurile primitive se pot modifica manual. Pot fi modificate însă și rândurile derivate (subtotaluri etc.), dacă acest lucru s-a specificat la definirea rândului respectiv, indicând la Tip rezultat „M” (modificabil).

Modificarea manuală este necesară:

- după extragere, atunci când pentru anumite câmpuri nu s-a putut defini o formulă sau formula definită nu a fost completă și mai trebuie adăugate și alte valori la valoarea extrasă. Este bine ca aceste câmpuri să fie marcate încă de la descriere cu “!”.

De exemplu:

La defalcarea datoriilor din bilanț cu termen de plată sub 1 an și peste 1 an, datele nu se pot prelua direct din

contabilitate. Se extrage totalul pe rândul în care sunt date cu o mai mare probabilitate (sub 1 an), iar în rândul cu cele cu termen de plată mai mare de 1 an apare semnul "!" atenționând asupra faptului, că sumele trebuie defalcate manual, dacă este cazul.

- o altă categorie de câmpuri care, eventual necesită modificări, sunt cele la care a apărut o eroare și sunt marcate cu „?”, de exemplu un cont inexistent în planul de conturi. Dacă contul respectiv nu este utilizat și nu are relevanță pentru calculele ulterioare, eroarea respectivă nu influențează corectitudinea rezultatului.

De exemplu: o societate nu are activitate de comerț cu amănuntul și a închis contul 4428. În acest caz eroarea este semnalată, dar putem merge mai departe, rezultatul nefiind influențat de acest cont.

E10-BILANT PRESCURTAT la 31.12.2011						
Fereastra	Golire	Extragere	Operatii	Verificare	Listare	Esc-revenire
Rînd	Titlu	X	la 01.0 T	Sold la 31.1 T		
01	A.ACTIVE IMOBILIZATE I.I	Vizualizare	17367	27761		
02	II.IMOBILIZARI CORPORALE	Modificare	78866	78080		
03	III.IMOBILIZARI FINANCIA	Modificare in ciclu	0 !	0 !		
04	ACTIVE IMOBILIZATE - TOT	Calcul	96233	105841		
05	B.ACTIVE CIRCULANTE I.ST	Recalcul	1478	660		
06	II.CREANTE (ct.267-296+4		30102 ?	40941 ?		
07	III.INVESTITII PE TERMEN SCURT (ct.501+505		160915	45956		
08	IV.CASA SI CONTURI LA BANCII (ct.5112+5121+		12594	35086		
09	ACTIVE CIRCULANTE - TOTAL (rd.05 la 08)		205089	122643		
10	C.CHELTUIELI IN AVANS (ct.471)		9046	6461		
11	D.DATORII: SUMELE CARE TREBUIE PLATITE INT		29927 !	23870 !		
12	E.ACTIVE CIRCULANTE NETE/DATORII CURENTE N		184208	105234		

- un caz tipic de modificări manuale (tip rezultat „M”) după extragere este BVC-ul, unde după calculul automat al unor sume pe baza datelor din anul precedent poate fi necesară ajustarea manuală a datelor după situația previzionată a societății.
- după verificare, dacă s-au găsit corelații care nu se verifică.

O parte din erori pot proveni din rotunjiri (de regulă la leu întreg).

De aceea trebuie să urmăriți prin Vizualizare dacă au fost rotunjiri la câmpurile vizate și în ce direcție și, acolo unde este necesar, să aplicați rotunjirea în celălalt sens prin Modificare. După rotunjire se pornește Calcul și Verificare corelații.

- în operația de modificare a câmpurilor puteți accesa baza de date contabilă corespunzătoare coloanei în care vă aflați prin:

<F1>	- plan de cont corespunzător bazei de date (de exemplu, dacă în coloana 1 aveți date din anul precedent, vă poziționați cu cursorul pe col.1 și apăsați <F1>. O să vedeți într-o fereastră de ajutor planul de cont din anul respectiv. Selectați un cont pe care doriți să-l verificați și apăsați <Alt V>)
<Alt+V>	- vizualizare solduri și rulaje (valorile sunt afișate în urma aplicării factorului de conversie - de exemplu în mii lei)

- dacă doriți să studiați formulele din descrierea unui rând, vă poziționați cu cursorul pe rândul respectiv sub coloana Rînd și apăsați <F1>, când apare o fereastră de ajutor, după care apăsați <Alt V>. Astfel, veți putea vizualiza formula unui rând fără a fi necesar să ieșiți din meniul actual. Cu tastele <PageUp>, respectiv <PageDown> puteți consulta și descrierea rândurilor precedente/următoare.
- după modificări manuale și înainte de verificare executați obligatoriu Calcul, operație care va recalcula câmpurile derivate

- desigur, dacă efectuați modificări manuale și ulterior faceți o nouă extragere, modificările manuale trebuie refăcute. De aceea, este recomandat să vi le notați.

3. COMPLETAREA SITUAȚIILOR

3.1. Pregătirea contabilității

Unele operațiuni descrise mai jos pot părea foarte firești pentru contabilii cu experiență, dar pentru simplificarea lucrului cu programul, vă recomandăm ca înainte de începerea lucrului cu hBILANT să verificați în hCONT dacă:

- s-au închis conturile de TVA
- s-au repartizat diferențele de preț la produse/adaosul la mărfurile vândute
- s-au confruntat soldurile mai importante (casă, bancă, clienți, furnizori, produse, mărfuri, imobilizări, impozite etc.) cu evidența analitică
- conturile 481, 482, 581 etc. au fost închise
- s-au verificat în Balanța generală soldurile conturilor, îndeosebi a celor cu semnul "!" alăturat (pot fi conturi de activ cu sold creditor sau invers)
- s-a efectuat operația de Încărcare (controlabil mai rapid cu tasta F7)
- s-a efectuat operația de Încărcare în arhivă.

La întocmirea bilanțului, față de cele de mai sus verificați și dacă:

- conturile de venituri și cheltuieli au fost închise
- s-a contabilizat impozitul pe profit/venit după caz, etc.

Observații

1. La extragerea datelor pot să apară ca erori unele conturi introduse ulterior în planul de conturi, închise de dumneavoastră în hCONT sau care nu figurează în acesta.
Dacă aceste conturi sau altele nu sunt utilizate pentru societatea respectivă, aceste erori de extragere pot fi ignorate, fără să influențeze rezultatele.
2. „Falsele analitice” sunt conturi introduse în formule cu analiticul „x” sau „y” scris obligatoriu cu literă mică. Acestea se prezintă ca erori la extragere, deoarece în planul de conturi nu există asemenea poziții. Aceste false analitice atenționează utilizatorul asupra faptului, că trebuie văzut, dacă acel cont este defalcăt pe analitice cu conținut economic care trebuie introdus pe rânduri separate. Pentru rezolvarea situației se pot alege 2 soluții:
 - a. dacă nu sunt mișcări, se poate accepta că aceste conturi, plus cele de la punctul 1.) vor apare în lista de erori de extragere, fără să influențeze corectitudinea rezultatului
 - b. dacă există solduri sau înregistrări pe aceste conturi, atunci analiticul fals se schimbă cu analiticul concret utilizat sau sumele se defalcă manual din conturile respective. Dacă unele din aceste conturi au fost defalcate în analitice în cursul exercițiului, trebuie introduse manual valorile corecte.
3. Dacă o situație se referă la 2 ani consecutivi și în cadrul acestora s-au modificat unele conturi analitice utilizate în formule, se va avea grijă, ca în formulele pe coloane să se utilizeze conturile corespunzătoare fiecărui an în parte.

Închiderea conturilor 609, 709

Pentru închiderea conturilor 609 și 709, care au funcție opusă celor din clasa lor credem, că nu e corect să se utilizeze aceleași documente de închidere, ca pentru cheltuielile și veniturile obișnuite. De aceea, în planul de conturi livrat aceste 2 conturi nu sunt legate de nicio balanță de închidere a conturilor de venituri sau cheltuieli. Ele se închid manual sau li se definesc o balanță și note contabile cu formule specifice.

Prezentăm exemplele de mai jos pentru contul 709, dar pentru 609 se prezintă aceleași probleme.

În Contul de profit și pierdere din Ordinul 3055/2009 avem:

rd.1 Cifra de afaceri netă = rd.02+03-04+05+06

În care la rd.04 avem rulajul contului 709, deci rulajul acestuia ar trebui să diminueze cifra de afaceri. La fel și rulajul lui 609 ar trebui să diminueze cheltuielile de exploatare.

Din punct de vedere practic, intervin probleme cu rulajul acestor conturi după închiderea pe contul 121.

Distingem cazurile:

1) Dacă numai soldul înainte închidere al contului 70 are semnificație

Contare (varianta 1):

vânzare	4111	=	%	1190 lei
			708	1000 lei
			4427	190 lei
reducere ulter. acordată	%	=	4111	119 lei
	709			100 lei
	4427			19 lei

Cifra de afaceri ar trebui să fie deci 1000 - 100 = 900 lei.

închidere venituri:	708	=	121	1000 lei
	121	=	709	100 lei

Rulae venituri după încărcare:

Cont	DB	CR	Sold
70	1100	1100	0
708	1000	1000	0
709	100	100	0

Consecințe:

ct.70 din contabilitate	rulaj:	1100
	sold înainte de închidere	900
rd.1 din ct. profit/pierdere	1000 - 100 =	900

Deci cifra de afaceri este majorată artificial în contabilitate. În contul de profit și pierdere ea este corectă.

2) Dacă și rulajul contului 70 are semnificație:

Contare (varianta 2):

vânzare	4111	=	%	1190 lei
			708	1000 lei
			4427	190 lei

reducere ulter. acordată	4111	=	%	-119 lei
			709	-100 lei
			4427	-19 lei

Cifra de afaceri ar trebui să fie deci $1000 - 100 = 900$ lei.

închidere venituri:	708	=	121	1000 lei
	709	=	121	-100 lei

Rulaje venituri după Încărcare:

Cont	DB	CR	Sold
70	900	900	0
708	1000	1000	0
709	-100	-100	0

Consecințe:

ct.70 din contabilitate	rulaj:	900
	sold înainte de închidere	900
rd.1 din ct. profit/pierdere	$1000 + (-100) = 900$	(cu semnul +!)

Cu această soluție contul 70 din contabilitate și cifra de afaceri din contul de profit și pierdere au aceeași valoare.

Din punct de vedere contabil, această metodă pare cea mai apropiată de realitate, dar atunci în contul de profit și pierdere trebuie luat $1000 + (-100) = 900$!

Alegeți soluția cea mai agreată (sau depistați altă soluție).

3.2. Situații lunare

Aceste situații se află în grupa L. De regulă, modul de completare este descris în documentațiile curente de upgrade, ele suferă modificări anual. În acest subcapitol descriem numai situația L78, care este un formular intern.

L78 Descărcare gestiune - comerț cu amănuntul

Pe baza datelor din contabilitate sunt extrase informațiile din rândurile 01...11. (sic = sold început creditor, rfc = rulaj final creditor, etc.).

Pe rd. 51...53 sunt calculate sumele pentru articolele contabile care trebuie introduse în hCONT.

Considerații contabile

Considerăm, că lucrul paralel cu mai multe cote de TVA nu afectează evidența necesară pentru comerțul cu amănuntul. Dacă evidența se ține în hMARFA, se pot obține suficiente informații pentru descărcarea gestiunii și fără a deschide conturi analitice distincte pe cote TVA pt. 607, 707, 371, 378, 4428 etc.

Coeficientul k, adaosul și TVA neexigibil aferente mărfurilor ieșite se pot calcula pe baza raportului Z al casei de marcat, care conține baza și TVA pe cote aferente vânzărilor.

Să luăm un exemplu în care neglijăm stocul inițial, magazinul se aprovizionează cu marfă în valoare totală de 200 lei, din care 100 lei cu TVA de 20% și 100 lei cu TVA de 9%. Considerăm, că se aplică un adaos mediu de 30% și că se vinde 50% din stocul aferent fiecărei cote.

Presupunem, că nu se aplică TVA la încasare, unde conturile 4426,4427 ar fi înlocuite de 4428.36, respectiv 4428.37.

Pentru evidențierea separată a veniturilor din comerțul cu amănuntul, introducem analiticul 707.03.

Doc. hMARFA	CONTARE	INTRARE MĂRFURI			IEȘIRE MĂRFURI		
		20%	9%	TOTAL	20%	9%	TOTAL
NIRI	371.1 = 401.1	100.00	100.00	200.00			
	4426.02 = 401.1	20.00	9.00	29.00			
NIRMT	371.2 = 378.2	30.00	30.00	60.00			
	371.2 = 4428.2	26.00	11.70	37.70			
BVINZ	4111.1 = 707.03				65.00	65.00	130.00
	4111.1 = 4427				13.00	5.85	18.85
IMON	5... = 4111.1						148.85

Total rdb ct. 371.2 = 200+60+37.70 = 297.70 lei

Vânzări totale cf. raportului Z (BVINZ): (65+13.00)+(65+5.85)=148.85 lei

Contare TVA cf. raportului Z (suma lunară TVA din BVINZ):

$$4428.2 = 371.2 \quad 18.85 \quad (=13.00+5.85)$$

Calculul coeficientului k:

$$k = \frac{(Si \ 378+Rc \ 378)}{(Si \ 371-Si \ 4428.2)+(Rd \ 371-Rc \ 4428.2)} = \frac{0+60}{(0+0)+(297.70-37.70)} = 0.2308$$

Adaos aferent mărfurilor ieșite = 0.2308 * 130 = 30 lei

Contare adaos și descărcarea gestiunii de mărfuri:

$$\begin{array}{lcl} 378.2 = 371.2 & 30 & \\ 607 & = 371.2 & 100 \quad (=130-30) \end{array}$$

Sold 371.2 = 297.70-18.85-30-100 = 148.85 (=50% din 297.70 lei)

Completarea situației L78

Datele se extrag din contabilitate. O singură sumă se va introduce manual, din contarea din hMARFA, astfel:

- se filtrează în col. T.doc documentul BVINZ
- se filtrează în col. Cont CR contul 4427/4428.37
- cu filtrul în col. Valoare apăsăm F4.

Totalul obținut se înscrie în hBILANT, L78, rd.11 col.2 și se lansează Recalcul.

Suma se va prelua în rd.53.

Pentru datele de mai sus obținem înregistrările contabile:

DESCARCAREA GESTIUNII	Nr.rd.	Sume
607 = 371.2 (rd.10)	51	100.00
378.2 = 371.2 (rd.09)	52	30.00
4428.2 = 371.2 (rd.11)	53	18.85

Înregistrările se vor introduce manual în hCONT.

3.3. Opțiunea export în Excel/Open Office

În unele cazuri se impune analiza unor date, calculul unor procente de creștere, însumarea situațiilor pentru mai multe societăți, preluarea informațiilor de către auditori etc.

Executarea operației presupune opțiunea „Generare fisiere Excel”.

Vezi [detaliile de implementare](#).

Operația de export se lansează astfel:

- în Operații curente ne poziționăm pe o grupă,
- se alege operația [Export în Excel/OpenOffice/DBF].

Vor fi afișate situațiile din grupa de situații selectată pentru care se poate executa operația de export.

Modalități de export:

- Export o situație - exportă situația curentă,
- Export selectiv - exportă toate situațiile selectate.

Formate exportate

a) Excel/Open Office (.XML)

- nu presupune Excel instalat pe calculator,
- foarte rapid,
- generează format .XML care poate fi deschis din Excel sau OpenOffice, modulul Calc,
- RESTRICȚIE- permite exportul situațiilor în care:
 - numărul coloanelor nu se modifică în cadrul situației,
 - tipul unei coloane nu se schimbă în cadrul situației.

b) Excel (.XLS)

- presupune programul Excel instalat pe calculator (cel puțin Excel 2003),
- permite exportul și pentru situațiile mai complexe:
 - permite ca numărul de coloane să nu fie uniform în cadrul situației,
 - sunt admise coloane ale căror tip se modifică în cadrul situației

- exportul selectiv generează un singur fișier Excel, cu toate situațiile selectate, cu câte un sheet pentru fiecare situație exportată.

De exemplu:

HAMOR Soft - demonstratie,Sfantu Gheorghe, CIF:RO9999999994				
Data:25/07/2013 10:29				
J30 --> DATE INFORMATIVE la 30.06.2013 /				
Titlu	Nr.Rnd	Nr.unitati	Suma	
Unitati care au inregistrat profit	001	1	15.647	
Unitati care au inregistrat pierdere	002	0	0	
Unitati care nu au inregistrat nici profit, nici pierdere	003	0	0	
Titlu	Nr.Rnd	TOTAL (col.2+3),din care:	Pentru activitatea curenta	Pentru act. de investitii
Plati restante-total (rd.05+09+15 la 19+23),	004	1.576	1.576	0
Furnizori restanti -total (rd.06 la 08),	005	0	0	0
din care: (din ct.401+403+404+405+408)				
-peste 30 de zile	006	0	0	0
-peste 90 de zile	007	0	0	0
-peste 1 an	008	0	0	0
Obligatii restante fata de bugetul asigurarilor	009	880	880	0
sociale-total (rd.10 la 14), din care:				
-contributii pentru asigurari sociale de stat	010	0	0	0
datorate de angajatori, salariati si alte				
persoane asimilate (din 4311+4312)				
-contributii pentru fondul asigurarilor sociale	011	814	814	0
de sanatate (din 4313+4314)				

c) (.DBF)

Exportă situațiile în format dbf. Ulterior, acest dbf poate fi citit în Excel sau OpenOffice. Apare ecranul cu situațiile care au structura corespunzătoare pentru acest export. De exemplu, situația 30 nu poate fi exportată, pentru că este compusă din mai multe tabele, cu număr variabil de coloane.

4. COMPONENTE

4.1. Componenta situații lunare de bilanț

Este o componentă opțională a programului hBILANT, care poate fi utilizată pentru:

- necesități de analiză lunară a datelor,
- compararea situației lunare/cumulate cu anul precedent,
- corectitudinea datelor contabilizate etc.

⚠ Pentru o vizualizare corectă, în fereastra Windows, pe Properties/Layout setați Window size: Width:120, Height:30 și relansați programul.

a.) Grupa X-Situații de bilanț lunar

Pe baza situațiilor financiare pentru entități mici pe anul 2016 s-au elaborat situațiile:

X10	BILANT PRESCURTAT	(solduri)
X20	CONTUL DE PROFIT SI PIERDERE	(rulaje)
X40	SITUATIA ACTIVEI IMOBILIZATE	(solduri)

Cu ajutorul acestora se pot extrage situații care conțin coloane pentru:

- total an precedent
- câte o coloană pentru fiecare lună
- total an curent
- cumulat an curent față de anul precedent (în %, unde are sens)

Exemplu de inițializare pentru Anul 2017/2016

Perioada coloanelor	Data inceput	Data sfirsit	Cale de acces
An precedent	01/01/2016	31/12/2016	..\CONT16.DEM
Ianuarie	01/01/2017	31/01/2017	..\CONT17.DEM
Februarie	01/02/2017	28/02/2017	..\CONT17.DEM
...			
Decembrie	01/12/2017	31/12/2017	..\CONT17.DEM
An curent	01/01/2017	31/12/2017	..\CONT17.DEM

Avantaje:

- cu situațiile X10, X20 se pot verifica corelațiile bilanțiere în cursul anului, se pot depista din timp unele necorelări din datele contabile
- se poate urmări evoluția lunară a indicatorilor pentru a lua măsurile necesare
- cu ajutorul componentei Excel datele pot fi exportate în Excel pentru alte însumări, calcul procente, grafice etc.

Exemplu de listă Cont de profit și pierdere lunar

b.) Grupa Y-Starea financiară

Se livrează situația:

- Y01 Starea financiară (solduri/rulaje, după caz)

Cu ajutorul acesteia se pot urmări lunar: cifra de afaceri, rezultatul, disponibilul estimat al firmei la sfârșitul perioadei.

Datele pot fi extrase pentru: An precedent, câte o coloană/lună, An curent.

Coloana An curent este prezentă numai în situațiile X20 și Y01, în celelalte nu are sens, fiind extrase soldurile de la sfârșitul lunii.

Inițializarea se face ca la pct. a). La grupa Y mai există % An crt./An prec., se lasă necompletat.

Dacă contabilitatea se află de ex. în luna aprilie, recomandăm completarea perioadelor cel puțin până la luna aprilie, precum și An curent, astfel vor apare și rulajele cumulate pe anul curent în situațiile X20, Y01.

Exemplu de listă Starea financiară